

UiO • Universitetet i Oslo
Det odontologiske fakultet
Institutt for klinisk odontologi

Standard ryggleie for pasient i generell anestesi		Saks- og dokumentnr. i ePhorte: 2013/3398
		Side: 1 av 2
Leiring av pasient		
Prosedyre		
Utarbeidet av: M.H. Forsberg, operasjonssykepleier, Klinikk for spes.beh	Godkjent av: Jan Eirik Ellingsen, Instituttleder, Institutt for klinisk odontologi	Utgave: 1 Gyldig fra: 080518 Gyldig til: 080520

1. Endring siden forrige versjon

Ny prosedyre.

2. Hensikt og omfang

Prosedyren gjelder for utførelse av anestesi/narkose ved Institutt for klinisk odontologi. Hensikten er forsvarlig leiring av pasient i generell anestesi/narkose for optimal respirasjon og sirkulasjon, samt forebygge skader på nerver, kar, muskler og hud. Prosedyren gjelder for alt personell som utfører leiring av pasient i generell anestesi ved institutt for klinisk odontologi.

Leiring med forebyggende tiltak kan *ikke* anses som utført før det er dokumentert i pasientens journal/sjekkliste/narkoseepikrise.

3. Ansvar

Instituttleder ved institutt for klinisk odontologi er ansvarlig for at prosedyren revideres og oppdateres. Avdelingsleder har ansvar for at personell som skal delta i leiring av pasient i narkose, er kvalifisert for oppgaven, gjennom godkjent opplæring. Den enkelte som utfører leiring av pasient i generell anestesi har ansvar for gjennomføring av behandling i henhold til styrende dokumenter og dokumentasjon av tiltak.

4. Fremgangsmåte

Spesielle plager hos pasient som for eksempel rygg/nakkeproblemer skal tas hensyn til. Pasienten skal leires slik at plagene ikke forverres og leie skal samtidig gi god tilgang til både anestesipersonell, operatør og assistent. Leiring utføres etter konkrete faglige vurderinger, og den enkelte pasients behov.

Ryggleie: Ha nødvendig utstyr tilgjengelig før pasienten legges i narkose. Sjekk at hodestøtte er forsvarlig festet og at operasjonsbordet/tannlegeuniten fungerer som den skal.

4.1. Handling

- **Hodet/ører:** Hodet leires på mykt underlag, av tempur eller skumgummi. Hodet skal ligge støtt. Ørene må ikke brettes om hodet snus til siden.
- **Øyne:** Tilse at det ikke utøves trykk mot øyne. Vurder i hvert tilfelle behovet for å tape igjen øyne. Benytt hudvennlig tape.
- **Armer:** Armene skal ha en naturlig hvilestilling. Albuene skal ikke hvile mot skarpe kanter/ledninger. Dette kan føre til trykk mot nervus ulnaris der den går bak mediale epicondyl i albuen. Nerven ligger her overfladisk og er særdeles utsatt for trykk. Skader på denne nerven kan blant annet føre til smerte, parestesier og lammelser.

Armene kan legges opp på brystet med stikkklaken som festes med tøyklype. Vær da oppmerksom på at tøyklypen kan forårsake trykkskade på brystkassen. Pass på at armene ikke utsettes for trykk på siden, eventuelt kan man polstre med puter under albue og overarmene.

Nervus radialis snor seg rundt humerus og kan lett skades ved eksternt trykk fra for eksempel en ledning, et bord, bøyte o.l. Hvis armer hviler på armbord, skal dette ikke over 90 °vinkel. Armbord polstres, og pasientens armer reimes fast. Reimer må være polstret.

Fingrene skal være i naturlig stilling, uten press, trykk og drag som kan forårsake skade.

- **Thorax:** thorax skal ikke utsettes for trykk, fra for eksempel assistansebord, eller at ikke noen lener seg over thorax og utøver trykk.
- **Ben:** Bena skal ligge rett med en stor halvmånepute under knærne. Nervus peroneus snor seg rundt lateralsiden av kneet. Klem, trykk eller drag på nerven kan føre til blant annet dropfot. Puter legges under hælene for å løfte dem fra underlaget fordi trykk mot dem kan føre til hudnekrose.
Pasienten sikres på operasjonsbordet med fotrem. Den skal polstres, og det skal være plass til to fingre mellom rem og ben.

4.2 Etter operasjon

Observer pasientens hud og trykkutsatte steder etter at inngrepet er gjennomført. Avvik og skader skal dokumenteres i narkoseepikrisen og journal, samt meldes til behandler.

5. Definisjon

Begrepet leiring er et fagspesifikt uttrykk som beskriver en handling som fører til at pasienten ligger i et forsvarlig leie under generell anestesi hvor han/hun ikke er i stand til å ivareta sine egne behov.

6. Avvik og dissens

Avvik meldes igjennom UiO`s meldesystem, og dette gjøres av den som oppdager avviket. Meldingen sendes gjennom nærmeste leder.

Planlagte avvik fra prosedyren, basert på faglige vurderinger, skal begrunnes og dokumenteres.

7. Referanser og henvisninger:

- [Lov om helsepersonell m.v. \(helsepersonelloven\) - Lovdata](#)
- [AORN-leiring Norsk sykepleier forbund](#)